

NIEUWSBRIEF

HUISVESTING VAN ARBEIDSMIGRANTEN

IN DE PRAKTIJK – INTERVIEW MET FRANK DE WIJS

Specialist Sociaal Economisch Beleid Frank de Wijs zwaait na een dienstverband van bijna 22 jaar af bij de ZLTO. Frank heeft met zijn werk een grote en goede rol gespeeld op het speelveld werkgever – werknemer, zowel regionaal (ZLTO) als in landelijk (LTO Nederland) verband. Voorbeelden daarvan zijn het maken van cao afspraken en diverse rollen die de agrarische arbeidsmarkt beter hebben laten functioneren; het werk binnen Colland en diverse overlegorganen die de “polder” kent. Frank heeft bovendien mede aan de wieg gestaan van projecten als LTO Seizoenarbeid, KiesRIA (opgegaan in de Stichting Normering Arbeid) en Fair Produce.

Frank heeft ook veel gedaan aan het bevorderen van goede huisvesting voor arbeidsmigranten. In dit interview vragen we hem wat bereikt is en wat nog bereikt moet worden.

Frank, seizoenwerk en huisvesting waren lotsverbonden toch?

“Het fenomeen seizoenarbeid, tijdelijk elders werken ingeval van arbeidspieken, is van alle tijden. Niet de Zuid-Europeanen in de zestiger jaren maar de hannekemaaiers waren de eerste gastarbeiders in Nederland. Duitsers uit Westfalen, die tussen de zeventiende en negentiende eeuw emplooi vonden bij Noord-Nederlandse boeren. Onder het motto, War in der Heimat bittere Not, in Holland gabs Verdienst und Brot, vulden Duitse keuterboeren die leemte maar al te graag op. Met een zeis over de schouder en een plunjezak met mondvoorraad trokken ze tegen de zomer in groepjes naar Nederland om zich voor enkele maanden als maaier of hooier te melden. Een hooiberg zal een slaappleats hebben geboden toen.

Terug naar modernere tijden: Met de komst van Oost-Europeanen in de negentiger jaren, was huisvesting nauwelijks een thema. De echte aandacht kwam op gang na het landelijk tuinbouw akkoord in april 1993. Aan dit akkoord lag een rapport van de commissie De Boer ten grondslag. Volgens dat rapport voldeed 17 % van alle aanstellingen in de land- en tuinbouw niet aan de regels.

088 - 888 66 88
www.werkgeverslijn.nl

Voor een belangrijk deel ging het wel om Nederlandse mensen die het werk er bij deden, bijvoorbeeld “huisvrouwen” die contant betaald werden. Maar ook toen waren er wel al arbeidsmigranten. Ze verbleven in tenten, op campings, bedrijfsgebouwen etc. Het onderwerp huisvesting was toen nauwelijks een issue. De focus lag meer op het aan het werk krijgen van Nederlanders zonder baan. Er zijn heel veel projecten gedaan om Nederlanders naar de arbeidsmarkt te krijgen, met wisselend resultaat, om het maar positief uit te drukken.

Huisvesting kreeg extra veel aandacht toen LTO met het project LTO Seizoenarbeid haar nek uitstak. Met toenmalig minister Vermeend zijn destijds afspraken gemaakt; als wij konden aantonen dat er geen geschikte mensen op de Nederlandse arbeidsmarkt beschikbaar waren, zouden zij een tewerkstellingsvergunning (TWV) verstrekken. We hebben toen goed met het CWI - UWV samen kunnen werken en één en ander heeft in totaal tot 130.000 TWV's geleid. Aan een TWV werden terecht eisen gesteld naast cao-naleving; een absolute voorwaarde was goede huisvesting voor de arbeidsmigranten. Op dat moment is ook een bedrag afgesproken voor maximale inhouding. Ik ben nog steeds trots op de Nationale Tuinbouw Ondernemersprijs, thema arbeid die Seizoenarbeid in 2005 heeft gekregen.

Ondernemers hadden het echter niet makkelijk met de huisvesting. Gemeenten keken in die tijd nog een beetje weg waarna provincies beleidskaders richting gemeenten maakten. Dat gaf richting in wat wel en niet kon. Men begon langzaam na te denken wat men er mee moest. Noord Limburg één van de gebieden waarin het onderwerp snel ter hand werd genomen, bijvoorbeeld de gemeente Horst aan de Maas heeft een gidsfunctie vervuld. Seizoenarbeid en goede huisvesting kreeg langzaam een plek. Denk daarbij ook aan cafetaria afspraken, keurmerken voor huisvesting etc.”

Hoe kijk je nu tegen het onderwerp aan?

“De situatie is sterk verbeterd en geprofessionaliseerd. Er is veel moois gebeurd. Gemeenten hebben de ogen geopend en hebben meegewerkt aan goede huisvesting. Hiernaast zijn cao afspraken gemaakt en zijn keurmerken ontwikkeld. Langzaam kreeg de huisvesting van arbeidsmigranten in de regelgeving een plek. De markt pikt er inmiddels een graantje van mee. Ook voor ondernemers is goede huisvesting vanzelfsprekend geworden. Men zoekt afstemming met de omgeving en er worden bijvoorbeeld open dagen op bedrijven inclusief toegang tot de huisvesting georganiseerd. Op sommige bedrijven wordt geïnvesteerd in grote aantallen mensen. Dat geeft hier en daar in de omgeving nogal wat discussie. Als je 200 man wil huisvesten in het buitengebied kun je je afvragen of dat wel past in de omgeving. Je moet het met de omgeving wel oplossen.”

Wat verwacht je dat er de komende jaren zal gaan gebeuren?

“Meer werkende Europeanen zullen vaker beslissen om hier te blijven, dat zie je ook al in het onderwijs gebeuren met de aanmelding van kinderen. Tegelijkertijd zal de pendel naar Oost Europa wel doorgaan. Het is de vraag waar ze dan vandaan komen omdat de economieën in dat deel van

088 - 888 66 88
www.werkgeverslijn.nl

Europa zich sterk ontwikkelen. Ook de professionalisering van werkgeverschap en huisvesting zal doorgaan. Maar ook de individualisering van de maatschappij zal doorgaan; de vraag is of de jongere generatie het zal pikken om op een slaapzaal te gaan liggen. Je ziet al meer flexibele units komen, de markt zal daar wel op in gaan spelen. De ontwikkelingen zullen sterk afhangen van de verschillen in loonniveau tussen Oost en West Europa. De kwaliteit van de huisvesting zal verder toenemen. Ik verwacht dat er veel ontwikkelingen komen rond slecht te verhuren leegstaande kantoorpanden. Dat zou een goede zaak zijn.”

Frank, tenslotte, wat zou je de lezers mee willen geven?

“Communiceer met de samenleving, organiseer eens een open dag op je bedrijf. We moeten als sector blijven professionaliseren. Arbeidsmigranten zijn een blijvertje, de centen zullen ergens verdiend moeten worden, onze economie heeft de mensen nodig. De arbeidsmarkt wordt sowieso steeds internationaler, de samenleving zal dat in moeten zien. Naarmate transport vlotter gaat neemt dit alleen maar toe. Als mensen van verder weg komen moeten we ons wel voorbereiden op cultuurverschillen. Polen is een katholiek land en de arbeidsmoraal van de mensen sluit goed aan. De integratie gaat ook redelijk goed. Waarschijnlijk zullen deze zaken bij mensen die wat verder weg komen veel aandacht blijven vragen.”

Nieuws

Nieuws over goed werkgeverschap kunt u vinden bij de Werkgeverslijn land- en tuinbouw, inclusief eerdere edities van deze nieuwsbrief.

Voorspelde tsunami Bulgaren en Roemenen blijft uit

De voorspelde tsunami van Bulgaren en Roemenen blijft tot nu toe beperkt tot een rimpeling in de Nederlandse banenvijver. Sinds vorig jaar zijn ruim tweeduizend Bulgaarse en ruim drieduizend Roemeense werknemers naar Nederland gekomen. 'Ten opzichte van de vele duizenden Polen die elk jaar naar ons land komen, is hun aantal gering', meldt het CBS. [Lees verder...](#)

Duizenden Poolse werknemers slachtoffer van frauduleuze belastingadviseurs

Zeker duizenden Poolse werknemers zijn slachtoffer geworden van foute

belastingaangiftes door malafide bureaus. Dat zegt Ewa Szalwinska van Nostri Mundi in Waddinxveen, dat zich inzet voor Polen in Nederland. In het Westland en de Bollenstreek zijn zo'n 100.000 Polen aan het werk. Vooral degenen die net in Nederland zijn, vallen al snel in handen van dit soort bureaus. De fiscale opsporingsdienst, FIOD, deed woensdag 28 januari een inval bij de kantoren van een belastingadviesbureau in Den Haag, Lelystad en Tilburg. De FIOD verdenkt het bureau van fraude met belastingaangiften voor Poolse seizoenarbeiders. Er werd onder andere administratie in beslag genomen. [Lees verder...](#)

088 - 888 66 88
www.werkgeverslijn.nl

'Polenhotel' Helmond voorbeeld voor betere huisvesting seizoensarbeiders

Het Helmondse kantoorpand waarin 125 Polen worden gehuisvest is een voorbeeld van beter onderdak voor seizoensarbeiders in de regio. Het omgebouwde kantoorpand aan het Zuidende verwelkomde 11 en 12 maart de eerste van dik honderd Poolse werknemers van de Deurnese tomaten- en komkommerskweker Van Gog. Daarmee koos de tuinder niet voor de gebruikelijke huisjes in een vakantiepark, woonketen op het erf of huurhuizen in de wijk.

Pieter van Gog is blij dat de gemeente Helmond dit mogelijk heeft gemaakt. Volgens hem worstelen gemeenten al jaren met de manier waarop seizoensarbeiders worden gehuisvest: "Ze weten allemaal wat ze niet willen, maar tegelijkertijd was er lang niet duidelijk hoe we de mensen wel mochten opvangen. Eerst moest dat gebeuren in gewone huizen, daarna toch niet. Je wist als ondernemer niet goed waar je aan toe was."

[Lees verder...](#)

Tuinder Leudal hoeft geen toeristenbelasting te betalen

Een tuindersbedrijf in de gemeente Leudal hoeft geen toeristenbelasting te betalen voor buitenlandse werknemers die gratis op het bedrijf slapen. Dat heeft het Gerechtshof in Den Bosch bepaald. De tuinder huisvest maximaal 95 Poolse werknemers per dag op zijn bedrijf, zonder dat ze daarvoor betalen. De gemeente Leudal wilde dat hij daarvoor in één jaar 14.000 euro zou betalen. Het Gerechtshof vindt dat dit niet hoeft omdat de werknemers niet betalen voor de overnachting. De uitspraak van het Gerechtshof kan gevolgen hebben voor de

inkomsten van gemeenten met veel tuindersbedrijven. Nogal wat tuinders huisvesten buitenlandse werknemers die helpen bij de werkzaamheden op het bedrijf. Zie ook: [LLTB 24 maart 2015](#).

Thuis Tijdelijk

Op 9 februari heeft dhr. L. Asscher, minister van Sociale zaken en Werkgelegenheid, met één druk op de knop, de website www.thuistijdelijk.nl officieel geopend. De opening van Thuis Tijdelijk vond plaats tijdens het Symposium voor Arbeidsmigranten, georganiseerd door de Provincie Limburg. Thuis Tijdelijk heeft zich tijdens het symposium gepresenteerd aan verschillende geïnteresseerden. En dat er interesse was, is ook daadwerkelijk gebleken! De afgelopen weken hebben zich verschillende organisaties bij Thuis Tijdelijk gemeld voor meer informatie en daar zijn ook gesprekken uit voortgekomen. Inmiddels hebben we contact met Camelot leegstandsbeheer en mogen we een nieuwe aanbieder van tijdelijke huisvesting verwelkomen op de website, namelijk Work&Stay.

Raad Best: 'Plan van aanpak voor overlast migranten'

De gemeenteraad van Best wil zicht houden op de manier waarop het college komende jaren eventuele problemen of overlast door (il)legale huisvesting van arbeidsmigranten in Best gaat voorkomen of afstraffen.

Maandag 30 maart heeft de raad een motie van Leon Kennis (Best Open) aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om hiertoe een plan van aanpak te maken. Gemeentebelangen en jongerenpartij, JO, uitten eerder in de raad zorgen over de nieuwe beleidsuitgangspunten die het college

088 - 888 66 88

www.werkgeverslijn.nl

heeft vastgesteld: ze zouden te vaag zijn. 'Boterzacht', zo typeerde ook een van de insprekers uit de omgeving van het Ababkantoor het nieuwe beleid zelfs. Omwonenden van dit leegstaande kantoor zijn tegen het plan van ondernemer Toon van Genugten om op deze plek circa 75 tijdelijke Poolse arbeidsmigranten te huisvesten. Zijn aanvraagprocedure loopt nog. Inmiddels heeft Van Genugten de informatie die tot nu toe ontbrak alsnog aangeleverd. [Lees verder...](#)

PvdA Medemblik: Meer dan 50 Polen

De gemeenteraad van Medemblik gaat zich beraden over een hoger aantal arbeidsmigranten in één wooncomplex. Nu is dit aantal beperkt tot maximaal 50 personen. "Hierdoor komt er in de praktijk geen huisvesting van de grond", zegt PvdA-raadslid Bert de Jong. "We moeten uit die impasse komen." West-Friesland is door Den Haag op de vingers getikt, omdat de regio veel te weinig officiële woonruimte heeft voor arbeidsmigranten. Poolse arbeidsmigranten vallen daardoor in handen van huisjesmelkers of wonen in aftandse caravans. Medemblik had al lang voldoende woonruimte kunnen hebben als de politiek de afgelopen jaren akkoord was gegaan met de plannen die hiervoor zijn gelanceerd. Maar omwonenden komen stevast in verzet en vonden tot nu toe altijd gehoor bij de raad. En die gooide in 2013 de deur definitief dicht voor grootschalige Polenpensions. Het aantal personen in een pension werd toen beperkt tot maximaal 50. [Lees verder...](#)

Voortgangsbrief Huisvesting EU-arbeidsmigranten 2014

Minister Blok (Wonen en Rijksdienst) stuurde op 10 april de Tweede Kamer een brief over de voortgang van de huisvestingsafspraken in

de negen regio's en de ontwikkelingen op andere onderdelen voor EU-arbeidsmigranten. Download [hier](#) de Kamerbrief.

SCP-rapport over Polen en Bulgaren: geen verslechtering arbeidsmarktpositie, wel minder tevreden over leven in Nederland

De arbeidsmarktpositie van Polen die in Nederland werken, is de laatste jaren verbeterd. Dat geldt ook voor Bulgaren, maar hun positie blijft nog wel zorgelijk. Dat is een van de conclusies van een in april verschenen rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau.

Uit het onderzoek, dat in 2010 gestart is, blijkt dat 81% van de Polen in Nederland betaald werk verricht. Van de Bulgaren in Nederland heeft 38% geen betaalde baan. De cijfers zijn iets beter dan de laatste meting in 2011. Toen werkte 78% van de Polen en 34% van de Bulgaren. [Lees verder...](#)

Polenhotel Heeswijk-Dinther open

In Heeswijk-Dinther is vrijdagmiddag 29 mei een pension geopend speciaal voor Poolse werknemers. Op deze manier hoeven ze niet meer verspreid worden ondergebracht in vaak slechte woningen, vindt de ondernemer die het plan heeft verzonnen.

Het pension staat op het terrein van een tuinder aan de Boterweg. Het groente- en fruitbedrijf heeft op het moment zo'n 150 Poolse werknemers in dienst. Voor eigenaar Jo

 088 - 888 66 88
www.werkgeverslijn.nl

Verkuijlen was het bouwen van een migrantenhotel een logische stap. Bekijk [hier](#) de video.

Indiening projecten Inspiratieprijs Flexwonen 2015 tot uiterlijk 1 juli a.s.

De minister voor Wonen & Rijksdienst reikt in 2015 een prijs van € 10.000,- uit voor het meest inspirerende flexwonenproject voor (onder meer) EU-arbeidsmigranten. De prijs wordt toegekend aan een huisvestingsproject waarvan de totstandkoming en/of het eindresultaat als inspirerend voorbeeld kunnen dienen voor anderen. Uw kunt uw project nog indienen tot uiterlijk 1 juli 2015. [Lees verder...](#)

Bestemmingsplan huisvesting (tijdelijke) arbeidsmigranten Peel en Maas vastgesteld

In de gemeente Peel en Maas heeft de gemeenteraad deze week unaniem ingestemd met het bestemmingsplan huisvesting (tijdelijke) arbeidsmigranten. Hiermee zijn 43 huisvestingslocaties gelegaliseerd. [Lees verder...](#)

Arbeidsmigranten en kerkuitbreiding aan de Zwanensingel

Afgelopen week (eind mei) presenteerde het college plannen voor de herinrichting van het gebied tussen de Zwanensingel en de A20. Vroeger lagen hier de velden van voetbalvereniging HVO, tegenwoordig is het deels groengebied en deels een zandvlakte waar bouwketen staan en betonnen blokken voor riolering liggen.

In de betreffende plannen wordt onder meer gesproken over het creëren van extra parkeerplaatsen, tijdelijke huisvesting voor

arbeidsmigranten en een gebied voor waterberging rondom de kavels waar gebouwd gaat worden. [Lees verder...](#)

Etten-Leurse tuinder wil grootschalig logiesgebouw voor arbeidsmigranten

Het bedrijf Diepstraten Etten-Leur (aardbeien en bramen) wil een logiesgebouw voor 54 seizoensarbeiders realiseren aan de Klappenberg. Daarvoor hebben de eigenaren Jan en Alfons Diepstraten deze week een vergunning aangevraagd bij de gemeente Etten-Leur. [Lees verder...](#)

Gebrek aan kennis bij gemeenten over nieuwe EU-migranten

Gemeenten hebben meer behoefte aan kennis over de leefsituatie van migranten uit Midden-, Oost- en Zuid-Europa. Maar liefst zeventig procent van de gemeenten waar EU-migranten wonen, ervaart problemen met deze nieuwkomers. Een van de grootste problemen is huisvesting. Gericht beleid ontbreekt bij een ruime meerderheid. Dat blijkt uit een grootschalige [enquête](#) onder Nederlandse gemeenten, uitgevoerd door Kennisplatform Integratie & Samenleving. [Lees verder...](#)

49 illegale werknemers in land- en tuinbouw

In 2014 heeft de Inspectie SZW 114 controles uitgevoerd in de land- en tuinbouw. Daarbij zijn 21 overtredingen geconstateerd, waarmee 18% van de gecontroleerde bedrijven in overtreding bleek. In totaal ging het om 49 illegale werknemers. Dat blijkt uit het jaarverslag Inspectie SZW, dat minister Asscher naar de Kamer heeft gezonden. [Lees verder...](#)

